

## POSTANOWIENIE

Dnia 8 maja 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Barbara Skoczowska

w sprawie **S. N.**,

uniewinnionego od zarzutu popełnienia czynu z art. 177 § 1 k.k.,

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 8 maja 2024 r.

wniosku obrońcy S. N. o wyłączenie sędziów Sądu Najwyższego A. R., R. W. i P.

K.,

na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 i 4 k.p.k.

**postanowił:**

**wyłączyć sędziów Sądu Najwyższego: A. R., R. W. i P. K. od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. III KK 234/23.**

## UZASADNIENIE

Pełnomocnik oskarżycielki posiłkowej wniósł kasację od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie z dnia 16 grudnia 2022 r., sygn. akt III Ka 664/22, zmieniającego wyrok Sądu Rejonowego w Rzeszowie z dnia 22 marca 2022 r., sygn. akt II K 95/18 i uniewinniającego S. N. od popełnienia zarzucanego mu czynu z art. 177 § 1 k.k. Kasacja ta została zarejestrowana w repertorium pod sygn. III KK 234/23 i zgodnie z kolejnością wpływu, zarządzeniem Prezesa Sądu Najwyższego kierującego pracą Izby Karnej z dnia 16 maja 2023 r. sprawę przydzielono SSN A. R. Zarządzeniem z dnia 7 lutego 2024 r. o wyznaczeniu terminu rozprawy

kasacyjnej na dzień 22 maja 2024 r. do składu orzekającego został wyznaczony również SSN R. W. i P. K.

Obrońca S. N. pismami z dnia 27 lutego 2024 r. wniósł o zbadanie spełnienia przez SSN R. W. i SSN P. K. wymogów niezawisłości i bezstronności na podstawie art. 29 § 5-7 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (dalej: ustawa o SN), a w konsekwencji o wyłączenie tych sędziów od rozpoznawania przedmiotowej sprawy. Zarządzeniami z dnia 26 marca 2024 r., Prezes Sądu Najwyższego Z. K., na podstawie art. 429 § 1 k.p.k. w zw. z art. 29 § 6 ustawy o SN odrzucił wnioski obrońcy uniewinnionego S. N. (w zarządzeniu błędnie wskazano, że wniosek pochodzi od skazanego) o zbadanie spełnienia przez SSN R. W. (sygn. III KB 3/24) i SSN P. K. (sygn. III KB 4/24) wymogów niezawisłości i bezstronności.

W dniu 28 lutego 2024 r. do Sądu Najwyższego wpłynął również wniosek z dnia 23 lutego 2024 r. obrońcy S. N., o wyłączenie na podstawie art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., od rozpoznania sprawy o sygn. III KK 234/23 sędziów A. R., R. W. i P. K. Obrońca w swoim wniosku wskazał na istnienie uzasadnionych wątpliwości co do bezstronności tych sędziów wywołanych m.in. wadliwą procedurą powołania do pełnienia funkcji sędziego Sądu Najwyższego, gdyż otrzymali nominację do Sądu Najwyższego na skutek rekomendacji KRS ukształtowanej na podstawie ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. Uzasadniając wniosek obrońca wskazał, że w świetle orzeczeń Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej, Europejskiego Trybunału Praw Człowieka oraz Sądu Najwyższego wydanie orzeczenia przez każdego z sędziów: A. R., R. W. oraz P. K., powołanych na urząd sędziego Sądu Najwyższego przy udziale wadliwie ukształtowanej Krajowej Rady Sądownictwa, prowadziłoby do naruszenia standardu niezależności i bezstronności sędziowskiej. Pismo zostało zarejestrowane jako wniosek o wyłączenie sędziego złożony w trybie art. 41 k.p.k.

Zarządzeniem z dnia 6 marca 2024 r. Prezes Sądu Najwyższego kierujący pracami Izby Karnej przydzielił sprawę w przedmiocie rozpoznania wniosku o wyłączenie sędziów SSN B. S. (sygn. KRI 388, k. 78).

#### **Sąd Najwyższy zważył, co następuje.**

Wniosek obrońcy uniewinnionego S. N., oparty o przepis art. 41 § 1 k.p.k. w zw. z art. 42 § 1 k.p.k., zasługuje na uwzględnienie. Zgodnie z tym przepisem

sędziego podlega wyłączeniu, jeżeli istnieje okoliczność tego rodzaju, że mogłaby wywołać uzasadnioną wątpliwość co do jego bezstronności w danej sprawie. Okolicznością mogąca wywołać tę wątpliwość może być m.in. tryb powołania sędziego Sądu Najwyższego na urząd (zob. np. postanowienie SN z dnia 19 października 2022 r., sygn. akt II KK 206/21). Sąd Najwyższy ma zatem obowiązek wyłączyć sędziego także wówczas, gdy orzekanie przez sędziego w sprawie mogłoby realnie prowadzić do znacznie poważniejszych uchybień, a więc do naruszenia standardu niezależności i bezstronności gwarantowanego przez art. 45 ust. 1 Konstytucji RP oraz art. 6 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i uznania, że taki skład orzekający w ogóle nie stanowi niezależnego i bezstronnego sądu ustanowionego ustawą, co mogłoby skutkować m.in. odpowiedzialnością odszkodowawczą Państwa (zob. np. postanowienie SN z dnia 11 kwietnia 2023 r., sygn. akt II KK 57/23 [KRI 155]).

Złożony przez obrońcę wniosek opiera się na okolicznościach związanych z powołaniem A. R., R. W. oraz P. K. na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa, którą ukształtowano na mocy ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2018 r. poz. 3). Sam fakt brania udziału w orzekaniu osoby powołanej na urząd sędziego Sądu Najwyższego na wniosek Krajowej Rady Sądownictwa ukształtowanej w trybie określonym przepisami ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o zmianie ustawy o Krajowej Radzie Sądownictwa oraz niektórych innych ustaw prowadzi do nienależytej obsady sądu w rozumieniu art. 439 § 1 pkt 2 k.p.k. (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 2 czerwca 2022 r., I KZP 2/22; uchwała Sądu Najwyższego w składzie połączonych 3 Izb z dnia 23 stycznia 2020 r., BSA I-4110-1/20). Z dotychczasowego orzecznictwa Europejskiego Trybunału Praw Człowieka wynika natomiast, że tego rodzaju wady stwierdzone w postępowaniach nominacyjnych na stanowisko sędziego Sądu Najwyższego mają charakter systemowy i będą brane pod uwagę w podobnych skargach złożonych w przyszłości do Trybunału (por. m. in. wyroki: z dnia 22 lipca 2021 r., nr 43447/19, Reczkowicz przeciwko Polsce; z dnia 8 listopada 2021 r., nr 49868/19 i 57511/19, Dolińska-Ficek i Ozimek przeciwko Polsce i z dnia 3 lutego 2022 r., nr 1469/20, Advance Pharma Sp. z o.o. przeciwko Polsce).

Należy przy tym dodać, że brak gwarancji zachowania minimum standardu niezależności, niezawisłości i bezstronności orzekania dotyczy w szczególności sposób sędziów byłej Izby Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego, tj. w przedmiotowej sprawie sędziów: A. R. i R. W. (zob. postanowienia SN: z dnia 19 października 2022 r., sygn. akt II KK 206/21 i z dnia 18 lipca 2023 r., sygn. akt IV KZ 19/23). Należy jedynie zasygnalizować, że Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej uznał Izbę Dyscyplinarną za zależną od władzy politycznej, a tym samym przyjął, że Izba Dyscyplinarna nie jest sądem w rozumieniu prawa europejskiego (por. wyrok TSUE z dnia 15 lipca 2021 r., C-791/19, przeciwko Polsce). W czasie orzekania w Izbie Dyscyplinarnej Sądu Najwyższego wymienieni sędziowie okazywali lekceważenie wobec wiążącego polskie sądy orzecznictwa europejskiego (choćby poprzez rozpoznawanie spraw w okresie zawieszenia przez TSUE funkcjonowania Izby Dyscyplinarnej – SSN R. W. np. w dniu 16 listopada 2021 r. w sprawie I DO 13/21; SSN A. R. np. w dniu 9 maja 2022 r. w sprawie I DI 23/22).

Mając powyższe na uwadze należało wyłączyć sędziów Sądu Najwyższego: A. R., R. W. i P. K. od udziału w rozpoznaniu sprawy o sygn. III KK 234/23.

[PGW]

[ms]